

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**
SO-III.431.5.2023

Olsztyn, 14 lipca 2023 r.

**Pan
Krzysztof Kołaszewski
Burmistrz Węgorzewa**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę przeprowadzono w Urzędzie Miejskim w Węgorzewie (NIP 8451001431, REGON 000524476) z siedzibą przy ul. Zamkowej 3, 11-600 Węgorzewo.

W okresie objętym kontrolą oraz w czasie prowadzenia kontroli funkcję kierownika jednostki kontrolowanej – Burmistrza Węgorzewa pełnił Pan Krzysztof Kołaszewski (na stanowisku od 23 listopada 2018 r.).

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

- 1) Maciej Jurzyński – starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu kontrolnego, posługujący się legitymacją służbową nr 3/2020 wydaną przez Dyrektora Generalnego Urzędu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli z 5 maja 2023 r. nr FK-IV.0030.410.2023 wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego;
- 2) Magdalena Michalczewska – starszy inspektor wojewódzki, członek zespołu kontrolnego, posługująca się legitymacją służbową nr 3/2023 wydaną przez Dyrektora Generalnego Urzędu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli z 5 maja 2023 r. nr FK-IV.0030.411.2023 wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Kontrolę rozpoczęto 16 maja 2023 r., a zakończono 9 czerwca 2023 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod numerem 1/2023.

Zakres kontroli: realizacja przez Urząd Miejski w Węgorzewie w okresie od 1 stycznia 2022 r.

do 31 grudnia 2022 r. zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w obszarze dowodów osobistych i ewidencji ludności.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) w związku z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. z 2022 r. poz. 671) i art. 4 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2022 r. poz. 1191).

Ustalono, że zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Węgorzewie, nadanym zarządzeniem nr 28/2018 Burmistrza Węgorzewa z 14 lutego 2018 r. (ze zm.), zadania wynikające z ustawy o dowodach osobistych i ustawy o ewidencji ludności należały do zakresu działania Biura Ewidencji Ludności i Dowodów Osobistych znajdującego się w strukturze Urzędu Stanu Cywilnego w Węgorzewie (dalej USC). Ze schematu organizacyjnego jednostki określonego w § 70 Regulaminu Organizacyjnego wynika, że w USC są utworzone dwa stanowiska (dwa etaty) – kierownika USC i zastępcy Kierownika USC, a w Biurze Ewidencji Ludności i Dowodów Osobistych – również dwa stanowiska (dwa etaty) – ds. dowodów osobistych i ds. ewidencji ludności. Jednocześnie z informacji o jednostce kontrolowanej i osobach zatrudnionych, przekazanej przez Burmistrza Węgorzewa wynika, że stanowisko ds. dowodów osobistych jest nieobsadzone.

Na stanowisku kierownika USC zatrudniona była Pani Anna Opałka-Grądziel (od 2 lutego 2004 r.). Natomiast zadania objęte kontrolą wykonywały Pani Małgorzata Mickiewicz, zatrudniona na stanowisku zastępcy kierownika USC (od 12 kwietnia 2016 r.), oraz Pani Anna Szakiel, zatrudniona na stanowisku inspektora ds. ewidencji ludności (od 15 grudnia 2017 r.). Pracownicy byli upoważnieni na piśmie przez Burmistrza Węgorzewa do podpisywania pism w zakresie czynności wykonywanych na zajmowanych stanowiskach (z wyłączeniem prawa do podpisywania decyzji administracyjnych).

Na podstawie ustaleń kontroli działalność jednostki kontrolowanej ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

I. Realizacja zadań w zakresie dowodów osobistych.

1. Wydawanie dowodów osobistych.

Badaniem kontrolnym objęto 102 z 1455 spraw (7,01% ogółu), w tym 100 spraw zakończonych wydaniem dowodu osobistego oraz 2 sprawy zakończone decyzją o odmowie wydania

dowodu osobistego (nr USC-DO.5344.1.3.2022 i USC-DO.5344.1.4.2022). W badanej próbie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1) W sprawach nr 2819033/2022/7607162/01 i 2819033/2022/3111039/01 wydano dowody osobiste bez należytej weryfikacji, czy wnioskodawcy ubiegający się o dowód po raz pierwszy posiadają obywatelstwo polskie. W pierwszej z wymienionych spraw wnioskodawca urodził się na terenie Polski, ale na stałe wyjechał do Niemiec w wieku 18 lat, a w chwili złożenia wniosku miał 35 lat. W drugim przypadku wnioskodawca był urodzony w Niemczech, a w chwili złożenia wniosku miał 25 lat. Z adnotacji na wnioskach wynika, że tożsamość wnioskodawców ustalono wyłącznie na podstawie rejestru PESEL. W dokumentacji spraw oraz w rejestrze PESEL nie ma informacji o posiadaniu przez nich polskiego paszportu.

Kierownik jednostki wyjaśnił, że wnioskodawcy nie przedłożyli dokumentów potwierdzających posiadanie przez nich obywatelstwa polskiego. Podczas składania wniosku pracownik nie miał jednak wątpliwości w tym zakresie. W trakcie weryfikacji pracownik ustalił, że wnioskodawcy figurują w rejestrze PESEL. Swoje obywatelstwo potwierdzili we wnioskach o wydanie dowodu osobistego zaznaczając pole dotyczące obywatelstwa polskiego, płynnie mówili po polsku i zapewniali, że nigdy rodzice w ich imieniu, ani oni sami nie zrzekli się obywatelstwa polskiego. Ponadto w pierwszym przypadku wnioskodawca urodził się i przez 18 lat mieszkał w Polsce, a jego rodzice są obywatelami polskimi i zamieszkują na terenie Gminy Węgorzewo. W drugim przypadku wnioskodawca od 18 lat zameldowany jest na pobyt stały na terenie Gminy Węgorzewo wraz z matką i młodszą siostrą, a rodzice posiadają obywatelstwo polskie.

W ocenie kontrolerów powyższe okoliczności nie były wystarczające dla obiektywnej oceny, czy wnioskodawcy posiadają obywatelstwo polskie. Są to osoby pełnoletnie, które po raz pierwszy ubiegały się o polskie dowody osobiste, a zatem ich obywatelstwo powinno zostać zweryfikowane w trybie art. 29b ustawy o dowodach osobistych, to znaczy organ wydający dowody powinien przynajmniej potwierdzić dane obywatelstwa wnioskodawców w centralnym rejestrze danych o nabyciu i utracie obywatelstwa polskiego albo zażądać przedłożenia dokumentu potwierdzającego posiadanie obywatelstwa polskiego.

Przyczyną nieprawidłowości była błędna ocena okoliczności spraw przez pracownika realizującego wnioski, zaś skutkiem – wydanie dowodów osobistych osobom, co do których nie ma pewności, że posiadają polskie obywatelstwo.

2) W sprawach zakończonych wydaniem decyzji odmownej, o której mowa w art. 32 ustawy o dowodach osobistych, numer i datę wydania decyzji oraz oznaczenie organu wydającego decyzję zarejestrowano w RDO dopiero po około dwóch tygodniach od dnia doręczenia decyzji

wnioskodawcom, co naruszało art. 32 ust. 2 w związku z art. 56 ust. 1 pkt 4 lit. f ustawy. Trzeba podkreślić, że decyzja o odmowie wydania dowodu osobistego posiada z mocy prawa rygor natychmiastowej wykonalności, co oznacza, że z chwilą jej doręczenia stronie (wejścia do obrotu prawnego) decyzja powinna być natychmiast wykonana. Jej wykonanie polega na rejestracji w RDO numeru i daty wydania decyzji oraz oznaczenia organu wydającego decyzję, a jeżeli został spersonalizowany dowód osobisty – należy ponadto unieważnić dowód z dnia wydania decyzji. Z wyjaśnień kierownika jednostki kontrolowanej wynika, że przyczyną nieprawidłowości było „zasugerowanie się przez pracownika trybem odwoławczym. W ciągu 14 dni wnioskodawcy nie wnieśli odwołania i po tym czasie sprawy zostały zarejestrowane”. Skutkiem była dwutygodniowa zwłoka w rejestracji decyzji w RDO. Osobą odpowiedzialną jest pracownik prowadzący te sprawy.

Ponadto stwierdzono następujące uchybienia:

1) W 11 sprawach jako sposób ustalenia tożsamości osób ubiegających się o wydanie dowodu osobistego wskazano nieważne dowody osobiste. Kierownik jednostki wyjaśnił, że dane wnioskodawców były potwierdzone w RDO i PESEL, a wpisana we wniosku seria i numer nieważnego dowodu osobistego miała na celu jedynie wyszukanie w zbiorach koperty dowodowej i uniknięcia ponownej weryfikacji poprzedniego dowodu osobistego obywatela w systemie RDO. Należy zatem wskazać, że w świetle art. 29a ust. 6 ustawy o dowodach osobistych, organ gminy powinien odnotować we wniosku sposób potwierdzenia danych osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego. W tym celu powinien wypełnić pole „Sposób ustalenia tożsamości osoby ubiegającej się o wydanie dowodu” zgodnie z przepisami i stanem faktycznym.

2) We wniosku nr 2819033/2022/3745614/01 nie zaznaczono pola dotyczącego obywatelstwa polskiego wnioskodawcy. Przyczyną uchybienia była niedokładna weryfikacja złożonego wniosku przez pracownika realizującego sprawę.

3) We wniosku nr 2819033/2022/4224572/01 w części 6. Oświadczenie, podpis wpisano datę urodzenia osoby, a nie rzeczywistą datę podpisania wniosku, a błąd ten nie został poprawiony. Przyczyną uchybienia było niedopatrzenie pracownika realizującego sprawę.

Powyższe uchybienia nie wywołały skutków dla kontrolowanej działalności.

Jednocześnie ustalono, że we wszystkich zbadanych sprawach wnioski zostały czytelnie podpisane przez wnioskodawców. Za osoby małoletnie wniosek składało jedno z rodziców. Na wniosku pracownik zamieścił stosowne adnotacje o danych rodzica składającego wniosek w imieniu dziecka oraz dane jego dowodu osobistego.

Strona 4 z 11

W kontrolowanych sprawach dowody osobiste wydano wyłącznie osobom uprawnionym, za pokwitowaniem na formularzu zgodnym ze wzorem określonym w przepisach rozporządzenia. Osoba odbierająca dowód składała czytelny podpis na formularzu odbioru. Za małoletnich dowód odbierał rodzic, który złożył wniosek, ewentualnie sam małoletni, jeżeli ukończył 13 rok życia. Kopertę z kodem PUK odbierał wyłącznie posiadacz dowodu, kwitując odbiór czytelnym podpisem.

Z informacji przekazanych przez jednostkę kontrolowaną wynika, że dowody osobiste są przechowywane w warunkach uniemożliwiających dostęp do nich osób nieuprawnionych, ich zabranie, zniszczenie lub uszkodzenie. Jednakże dostęp do pomieszczenia, w którym przechowywane są dowody, nie jest rejestrowany, co jest niezgodne z art. 43 ust. 5 ustawy o dokumentach publicznych. (Dz. U. z 2022 r. poz. 1394 ze zm.).

2. Unieważnianie dowodów osobistych.

Wybrane do badania sprawy weryfikowano również pod kątem prawidłowości unieważnienia w RDO poprzedniego dowodu osobistego. Weryfikacji poddano 82 przypadki unieważnień. Ustalono, że w części przypadków dowody osobiste zostały automatycznie unieważnione przez system w związku z upływem terminu ważności dowodu albo przez urzędników przed 1 stycznia 2022 r. W tym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości ani uchybień.

3. Udostępnianie danych z RDO i dokumentacji związanej z dowodami osobistymi.

W 2022 r. do jednostki kontrolowanej wpłynęło osiem wniosków o udostępnienie danych jednostkowych z RDO lub dokumentacji związanej z dowodami osobistymi. Badaniem objęto 4 wybrane sprawy: USC-DO.5345.2.2022, USC-DO.5345.4.2022 USC-DO.5345.6.2022, USC-DO.5345.8.2022.

Ustalono, że sprawa USC-DO.5345.2.2022 dotyczyła udostępnienia danych z RDO. Wniosek został złożony przez polski konsulat i był uzasadniony. Wniosek wpłynął przez elektroniczną skrzynkę podawczą jednostki kontrolowanej, jako załącznik w formacie pdf (skan pisma papierowego) do pisma elektronicznego w formacie xml. Ustalono, że załącznik nie został podpisany elektronicznie (ze skanu wynika, że wniosek w postaci papierowej podpisała odręcznie wicekonsul działająca z upoważnienia konsula), natomiast pismo elektroniczne zostało opatrzone profilem zaufanym innej osoby. Do pisma elektronicznego nie załączono dokumentu wskazującego na umocowanie osoby podpisującej pismo do działania w imieniu konsula. Pomimo tego żądane dane zostały udostępnione. Przyczyną nieprawidłowości był brak należytej weryfikacji korespondencji wpływającej pod kątem wymogów formalnych. Pracownik realizujący sprawę nie zauważył, że e-pismo zostało podpisane przez inną osobę niż

Strona 5 z 11

osoba wskazana w załączonym skanie wniosku jako uprawniona do podpisania wniosku. Skutkiem błędu było udostępnienie żądanych danych na podstawie wniosku obarczonego brakiem formalnym. Osobą odpowiedzialną jest pracownik realizujący sprawę.

W pozostałych zbadanych sprawach wnioski zostały złożone przez organy Policji i dotyczyły udostępnienia dokumentacji związanej z dowodami osobistymi. Wnioski były uzasadnione. Zostały podpisane przez osoby upoważnione. Wszystkie zbadane sprawy zostały załatwione terminowo, zgodnie z zakresem żądania.

II. Realizacja zadań w zakresie ewidencji ludności.

1. Rejestracja miejsca pobytu obywateli polskich i cudzoziemców.

Badaniem objęto 60 z 871 spraw (6,88% ogółu), w tym 21 zgłoszeń pobytu stałego, 23 zgłoszenia pobytu czasowego, 10 zgłoszeń wymeldowania z pobytu stałego, trzy zgłoszenia wymeldowania z pobytu czasowego, dwa zgłoszenia wyjazdu poza granice RP oraz jedno zgłoszenie powrotu z wyjazdu zagranicznego. Ustalono, że wszystkie zbadane zgłoszenia zostały złożone w formie pisemnej, na obowiązujących formularzach, które zostały podpisane przez osoby uprawnione do zgłoszenia. Dane adresowe wynikające ze zgłoszeń zostały poprawnie zarejestrowane w rejestrze PESEL.

W sprawie USC-EL.5343.4.180.2022 dokonano zameldowania obywatela polskiego na pobyt czasowy nieprzekraczający 3 miesięcy (nieprawidłowość). Zgodnie z art. 25 ust. 4 ustawy o ewidencji ludności, ilekroć w ustawie jest mowa o pobycie czasowym obywatela polskiego należy przez to rozumieć przebywanie poza miejscem pobytu stałego przez okres ponad 3 miesięcy. Zatem obywatel polski może zameldować się na pobyt czasowy tylko na okres przekraczający 3 miesiące. Natomiast zameldowanie na okres równy lub krótszy niż 3 miesiące jest niedopuszczalne. Skutkiem zameldowania na okres 3 miesięcy było naruszenie przepisu art. 25 ust. 4 ustawy o ewidencji ludności oraz rejestracja pobytu czasowego w sytuacji, gdy obowiązek meldunkowy nie powstał. Kierownik jednostki wyjaśnił, że powyższy błąd powstał w wyniku niedopatrzania pracownika przy obliczaniu deklarowanego okresu pobytu. Kierownik jednostki nadmienił, że podczas rejestracji danych w rejestrze PESEL nie pojawił się komunikat z ostrzeżeniem, że okres deklarowanego pobytu jest za krótki do zameldowania. Osobą odpowiedzialną jest pracownik realizujący zgłoszenie pobytu.

2. Udostępnianie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL

Badaniem objęto 60 z 871 spraw udostępniania danych jednostkowych z rejestru PESEL i rejestru mieszkańców (6,88% ogółu). Dokonane ustalenia wskazują, że w 55 zbadanych

sprawach wnioski zostały złożone przez podmioty realizujące zadania publiczne (m.in. organy Policji, komornicy sądowi, naczelnik urzędu skarbowego, związek międzygminny), na formularzu, prawidłowo wypełnionym. Jednakże w dwóch sprawach (nr USC-EL.5345.1.205.2022 i USC-EL.5345.1.255.2022) wnioskodawca będący samorządową jednostką organizacyjną nie wskazał dokładnie, do realizacji jakiego zadania publicznego określonego w odrębnych przepisach dane są mu niezbędne. Zakres żądania obejmował wykaz osób zameldowanych pod określonym adresem, a jako uzasadnienie żądania powołano art. 36 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz prowadzenie akt sprawy pod oznaczoną sygnaturą. We wniosku nie wskazano, czy wnioskodawca jest wierzycielem w rozumieniu tej ustawy oraz jakiej należności o charakterze publicznoprawnym zamierza dochodzić (nieprawidłowość).

Kierownik jednostki kontrolowanej wyjaśnił, że wnioskodawcę, tj. spółkę z udziałem gminy „zakwalifikowano do podmiotów publicznych, ponieważ Spółka poza celami gospodarczymi realizuje też cele z zakresu użyteczności publicznej i zadań własnych Gminy Węgorzewo, wynikających z ustawy o samorządzie gminnym. Spółka jest jednostką organizacyjną gminy, a jej jedynym udziałowcem jest Gmina Węgorzewo. Na podstawie umowy z dnia 31 grudnia 2014 roku Spółka realizuje zadania własne Gminy Węgorzewo w zakresie gospodarowania zasobem mieszkaniowym. (...) wykonuje w imieniu i na rzecz Gminy Węgorzewo zadania stanowiące obowiązek właściciela nieruchomości (gminy). Przedmiotowe wnioski dotyczyły realizacji takich właśnie spraw”.

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień należy wskazać, że okoliczności powołane przez kierownika jednostki kontrolowanej w ogóle nie wynikają z treści wniosków. Uzasadnienia wniosków są bardzo lakoniczne i nie pozwalają na stwierdzenie niezbędności żądanych danych do realizacji konkretnego zadania publicznego przez spółkę z udziałem gminy jako jednostkę organizacyjną gminy (art. 46 ust. 1 pkt 5 ustawy), a w szczególności jakich należności zamierza dochodzić spółka w trybie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji od osób, które są zameldowane pod wskazanymi we wnioskach adresami. Przyczyną nieprawidłowości była niedokładna analiza okoliczności faktycznych i prawnych sprawy, natomiast skutkiem – udostępnienie danych pomimo braku możliwości jednoznacznego stwierdzenia zaistnienia przesłanki udostępnienia.

W pięciu zbadanych sprawach wnioski złożyły podmioty ubiegające się o dane na podstawie art. 46 ust. 2 pkt 1 ustawy (osoby i jednostki organizacyjne wykazujące interes prawny), które uiściły stosowną opłatę za udostępnienie. Przy czym w sprawie nr USC-EL.5345.1.11.2022 udostępniono dane na wniosek złożony przez radcę prawnego (wskazanego we wniosku jako wnioskodawca), który załączył wezwanie sądu rejonowego do usunięcia braków formalnych

Strona 7 z 11

wniosku o stwierdzenie nabycia spadku poprzez wskazanie adresu zamieszkania określonej osoby. Składając wniosek o udostępnienie danych radca prawny nie działał w imieniu i w interesie własnym, tylko w imieniu i w interesie jego mocodawcy w sprawie sądowej. Zatem wniosek zawierał braki formalne w postaci błędnego określenia wnioskodawcy oraz braku oryginału lub urzędowo poświadczonego odpisu pełnomocnictwa (nieprawidłowość). Przyczyną nieprawidłowości było niedopatrzenie pracownika realizującego sprawę, zaś skutkiem – udostępnienie danych na wniosek obarczony brakami formalnymi, które nie zostały usunięte.

Wszystkie sprawy załatwiono bez zbędnej zwłoki, z zachowaniem terminów określonych w art. 35 § 2 i 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (dalej k.p.a.). Odpowiedzi doręczano w zależności od żądania – w postaci papierowej przesyłką listową poleconą albo w postaci elektronicznej przez ePUAP.

Dane udostępniono wyłącznie w żądanym zakresie, jednakże w sprawach USC-EL.5345.1.15.2022 i USC-EL.5345.1.170.2022 w odpowiedzi na wnioski związku międzygminnego o udostępnienie danych z rejestru mieszkańców przekazano wykazy osób zameldowanych pod adresami wskazanymi we wnioskach, ale pominięto żądanie wskazania daty zameldowania tych osób (nieprawidłowość). Kierownik jednostki kontrolowanej wyjaśnił, że udzielając odpowiedzi na ww. wnioski „pracownik realizujący sprawę sugerując się art. 47 ust 4 ustawy o ewidencji ludności, który mówi, że jeden wniosek może dotyczyć informacji na temat jednej osoby lub imion i nazwisk wszystkich osób zameldowanych pod jednym adresem, udostępnił tylko wykaz osób zameldowanych pod adresami wskazanymi we wnioskach pomijając żądanie wskazania daty zameldowania”. Odnosząc się do powyższych wyjaśnień należy wskazać, że postępowanie o udostępnienie danych z ewidencji ludności jest wszczynane na wniosek, a nie z urzędu. Zakres żądania wyznacza zakres sprawy do załatwienia, a zatem organ rozpatrujący żądania powinien ustosunkować się do całości żądania. Przyczyną nieprawidłowości była błędna ocena możliwości rozpatrzenia wniosku, zaś skutkiem – niepełne załatwienie sprawy (brak odniesienia się do całości żądania). Osobą odpowiedzialną za nieprawidłowości w zakresie udostępniania danych z ewidencji ludności jest pracownik realizujący te sprawy.

3. Postępowania administracyjne w sprawach meldunkowych

Badaniem objęto akta siedmiu spraw meldunkowych, w tym sześciu z trzynastu postępowań wszczętych i zakończonych w okresie objętym kontrolą (46,15% ogółu) oraz akta jednej z

trzech spraw zakończonych odmową wszczęcia postępowania¹.

Na tej podstawie stwierdzono, że w sprawach, w których wszczęto postępowania, organ wystosował do stron zawiadomienia o wszczęciu postępowania, prawidłowo informując o dacie wszczęcia oraz pouczając o treści stosownych przepisów, w tym o obowiązku zawiadamiania organu o zmianie adresu i skutkach jego niedopełnienia wynikających z art. 41 § 1 i 2 k.p.a. Organ skutecznie doręczał pisma stronom i innym uczestnikom za pokwitowaniem przez operatora pocztowego.

Wezwania zawierały wszystkie elementy wymagane w art. 54 k.p.a. Z czynności dowodowych przesłuchania świadków, stron i oględzin sporządzono protokoły co do zasady zawierające obligatoryjne elementy przewidziane w art. 68-69 k.p.a. O terminach i miejscach czynności dowodowych ze stron, świadków i oględzin organ zawiadomił strony zgodnie z art. 79 § 1 k.p.a., jednocześnie informując o prawie czynnego udziału w czynności zgodnie z art. 79 § 2 k.p.a. Przed wydaniem decyzji orzekającej co do istoty sprawy organ zawiadomił strony o zakończeniu postępowania dowodowego oraz o możliwości zapoznania się z zebrany materiałem i wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów (art. 10 § 1 k.p.a.). W aktach założono i zaktualizowano metryki spraw.

W decyzjach prawidłowo powołano podstawę rozstrzygnięcia, tj. w decyzji o wymeldowaniu – art. 35 ustawy o ewidencji ludności, a w decyzji o umorzeniu postępowania – art. 105 § 1 k.p.a., natomiast w postanowieniu o odmowie wszczęcia - art. 61a § 1 k.p.a. Decyzje i postanowienie zawierały wszystkie elementy obligatoryjne wymienione odpowiednio w art. 107 § 1 i 3 k.p.a. lub w art. 124 § 1 i 2 k.p.a., w tym uzasadnienie faktyczne i prawne, z tym że w uzasadnieniu decyzji o wymeldowaniu wydanej w sprawie USC-EL.5343.3.14.2022 nie przytoczono treści art. 35 ustawy o ewidencji ludności (uchybiecie), jednak przepis ten został wyjaśniony. Przyczyną uchybiecia było niedopatrzenie pracownika sporządzającego projekt decyzji. Uchybiecie nie wywołało skutków.

Organ gminy przestrzegał terminów przewidzianych w art. 35 § 3 k.p.a., a w przypadku niemożności załatwienia sprawy zawiadomił strony na podstawie art. 36 § 1 k.p.a., wskazując przyczyny zwłoki i nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia (art. 37 k.p.a.). W zbadanych sprawach organ już na wstępie przyjmował dwumiesięczny termin załatwienia (uchybiecie), o którym informował strony w zawiadomieniu o wszczęciu postępowania. Kierownik jednostki kontrolowanej wyjaśnił: „Po analizie wniosków o wymeldowanie wynikało, że sprawy są problematyczne i w związku z tym

¹ Kontroli poddano akta spraw: USC-EL.5343.3.3.2022, USC-EL.5343.3.6.2022, USC-EL.5343.3.8.2022, USC-EL.5343.3.10.2022, USC-EL.5343.3.12.2022, USC-EL.5343.3.14.2022, USC-EL.5343.3.19.2022.

pracownik wskazał w zawiadomieniach o wszczęciu postępowania dwumiesięczny termin załatwienia sprawy. Z dotychczasowego doświadczenia pracownika wynika, że takie sprawy trwają ponad 30 dni”. Należy wskazać, że zgodnie z art. 35 § 3 k.p.a. załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. Zatem podstawowy termin maksymalny to termin miesięczny. „Problematyczność” sprawy nie oznacza automatycznie, że jest ona szczególnie skomplikowana w rozumieniu art. 35 § 3 k.p.a. i w każdej sprawie można przyjąć termin dwumiesięczny. Ten termin będzie miał zastosowanie tylko wtedy, np. gdy sprawa jest zawiła z uwagi na stan faktyczny lub prawny, wymaga dokonania licznych czynności postępowania dowodowego albo gromadzenia rozproszonych informacji będących w posiadaniu różnych organów administracji publicznej lub sądów (por. B. Adamiak, J., Borkowski, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Legalis 2022, komentarz do art. 35, teza nr 5). Powyższe uchybienie nie wywołało skutków.

Do ustaleń kontroli, przedstawionych kierownikowi jednostki kontrolowanej w projekcie wystąpienia pokontrolnego, nie wniesiono zastrzeżeń.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

1. Wprowadzenie rejestracji dostępu do pomieszczenia, w którym przechowywane są dowody osobiste.
2. Podjęcie działań mających na celu weryfikację, czy osoby, którym wydano dowody osobiste w sprawach nr 2819033/2022/7607162/01 i 2819033/2022/3111039/01, posiadają obywatelstwo polskie.
3. Rzetelne weryfikowanie wniosków o wydanie dowodu osobistego w zakresie kompletności danych oraz zamieszczanie adnotacji o sposobie ustalenia tożsamości osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego zgodnie z obowiązującymi przepisami i stanem faktycznym.
4. Natychmiastowe wykonywanie decyzji o odmowie wydania dowodu osobistego po ich doręczeniu stronom.
5. Meldowanie obywateli polskich na pobyt czasowy wyłącznie wtedy, gdy deklarowany okres pobytu przekracza 3 miesiące.

6. Udostępnianie danych jednostkowych z RDO i ewidencji ludności wyłącznie na wnioski zweryfikowane pod kątem tego, kto jest wnioskodawcą i czy osoba podpisująca jest uprawniona do działania w imieniu wnioskodawcy, w szczególności czy załączyła stosowne pełnomocnictwo.
7. Dokładną weryfikację wniosków spółki z udziałem gminy pod kątem uprawnienia do uzyskania danych z ewidencji ludności, z uwzględnieniem uwag organu kontroli zawartych w części II pkt 2 niniejszego wystąpienia, a w razie potrzeby wzywaniem spółki na piśmie do doprecyzowania potrzeby uzyskania danych.
8. Ustosunkowywanie się do całości żądania zawartego we wniosku o udostępnienie danych.
9. Przytaczanie w uzasadnieniu decyzji administracyjnych o wymeldowaniu treści art. 35 ustawy o ewidencji ludności.
10. Dokonywanie indywidualnej oceny, czy dana sprawa meldunkowa jest szczególnie skomplikowana oraz jaki termin jej załatwienia należy przyjąć.

Proszę Pana Burmistrza o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 21 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARIŃSKO-MAZURSKI
Artur Henryk Chojecki